

Datum

8 november 2021

Kenmerk

BBPZ/MvR/RBos/21-095

Aan

Tweede Kamer der Staten-Generaal

t.a.v. Vaste commissie voor VWS, cc vaste commissie voor BZK

Onderwerp

Commissiedebat GGZ / Maatschappelijke opvang / Suïcidepreventie

Beste Kamerleden, woordvoerders VWS,

Op 9 november 2021 is het commissiedebat GGZ / Maatschappelijke opvang / Suïcidepreventie.

Met deze brief vragen wij uw aandacht voor een aantal onderwerpen, te weten:

1. De problematiek die in de wijken speelt rondom (huisvesting van) aandachtsgroepen
2. Huisvesten naar draagkracht wijk, met goede zorg en begeleiding
3. Opgave dak- en thuislozen

Huisvesting aandachtsgroepen

Op 8 juli 2021 verscheen het rapport '[Een thuis voor iedereen](#)' van de interbestuurlijke werkgroep huisvesting aandachtsgroepen onder leiding van Bernard ter Haar. Een brede coalitie, die bestaat uit vijf ministeries (BZK, VWS, OCW, JenV, SZW), VNG, Aedes en de G4 en G40 heeft hier aan gewerkt. De conclusie is kraakhelder. Het gaat niet goed met de huisvesting van aandachtsgroepen in Nederland en hier moet snel actie op worden ondernomen.

Mensen met een psychiatrische achtergrond of verstandelijke beperking, statushouders, arbeidsmigranten, daklozen, studenten, ouderen. Ze beconcurreren elkaar om het beperkte aantal beschikbare en betaalbare huurwoningen. Volgens de commissie ontbreekt bovendien een integrale aanpak, waarbij adequate huisvesting wordt gecombineerd met voldoende begeleiding, bestaanszekerheid en participatie aan de maatschappij. De focus moet verschuiven en verschuift langzamerhand al van een aanpak per aandachtsgroep naar oplossingen voor alle aandachtsgroepen.

Spoedpakket

De partijen pleiten voor een brede set urgente maatregelen in een spoedpakket, samen met een tienjarige Nationale Samenwerkingsagenda. Meer schuldpreventie, meer begeleiding, ontschotting van budgetten, woonzorgvisies en voldoende financiële middelen voor gemeenten moeten sociale

problemen voorkomen. Het creëren van extra woonruimte op korte termijn moet mogelijk worden door afschaffing van de kostendelersnorm en vereenvoudiging van de regels rond woningdeling en woningsplitsing. Voor alle gemeenten moet gelden dat minimaal 30% van de woonvoorraad bestaat uit sociale huurwoningen en woonvoorzieningen voor mensen met lage inkomens en aandachtsgroepen, tenzij er regionaal afspraken worden gemaakt tussen gemeenten over een andere verdeling.

Bijzondere aandacht

In de komende jaren is jaarlijks vijf miljard euro nodig om die gecombineerde aanpak te kunnen realiseren. Maar dit geld bespaart volgens de commissie veel kosten die nu nog voortvloeien uit de sociale ellende van mensen die niet goed gehuisvest of begeleid worden. Bijzondere aandacht geeft het rapport aan de leeftijdscategorie van 18-23 jaar. Goede huisvesting en tijdige ondersteuning kunnen ergere problemen en daarmee maatschappelijke kosten op latere leeftijd voorkomen.

Aedes onderschrijft de aanbevelingen van het rapport. We zien dat het aantal beschikbare sociale huurwoningen voor deze aandachtsgroepen veel te laag is om te kunnen voldoen aan de enorme vraag. Hierdoor ontstaat er ongewenste concurrentie en verdringing tussen urgent woningzoekenden, en komen regulier woningzoekenden ook nauwelijks aan bod. Dat is precies wat je niet wilt voor mensen die vaak toch al kwetsbaar zijn. De voorgestelde maatregelen kunnen zowel op korte als lange termijn veel van de kopzorgen oplossen.

We vragen u dan ook de aanbevelingen uit het rapport 'Een thuis voor iedereen' expliciet te betrekken bij dit debat en breder bij de formatie als nieuwe plannen worden gemaakt.

Huisvesten naar draagkracht wijk met goede zorg en begeleiding

Aedes vindt dat iedereen in Nederland zoveel mogelijk moet kunnen participeren in de maatschappij, dat betekent dat iedereen die dat kan thuis moet kunnen wonen in de wijk, ook aandachtsgroepen die hierbij zorg en begeleiding nodig hebben. Naast goede zorg en begeleiding is het bij het huisvesten van aandachtsgroepen van belang om rekening te houden met de draagkracht van de wijk, hierdoor blijft de wijk leefbaar en kunnen bewoners prettig samenleven. Dit is een delicate balans waar geen heilige graal voor bestaat, maar waar professionals vaak wel goed zicht op hebben.

We moeten een te grote concentratie van aandachtsgroepen voorkomen en een goed beeld hebben van de draagkracht vóór toewijzing. Dit gaat twee kanten op: in wijken waar de leefbaarheid laag is (met hoge concentratie sociale huur en/of aandachtsgroepen) vaker draagkrachtigere groepen (hogere inkomens) plaatsen. En daarbij vaker aandachtsgroepen plaatsen in wijken met een hoge leefbaarheid/lage concentratie aandachtsgroepen en dus veel draagkracht. Daarvoor hebben corporaties flexibiliteit nodig in de toewijzing van woningen om zo tot een evenwichtige verdeling te komen. Hierin moeten gemeenten, zorg- en welzijnsinstellingen goed samenwerken en informatie met elkaar delen over de betreffende te plaatsen aandachtsgroepen en de situatie in de wijk. Voor een soepele communicatie en aanpak pleiten wij ervoor dat woningcorporaties voor wat betreft gegevensuitwisseling dezelfde positie krijgen als bijvoorbeeld gemeenten en zorginstellingen.

Om dit alles te laten slagen is goede zorg en begeleiding direct vanaf het moment van toewijzing onontbeerlijk.

Opgave dak- en thuislozen

Recent zijn de CBS cijfers dakloosheid uitgekomen en we zien dat er na jarenlange stijging nu sprake is van een daling van het aantal daklozen. Op 1 januari 2020 telde Nederland naar schatting ruim 36 duizend daklozen en 2018 39 duizend in 2018. We zien dat er goede resultaten worden gehaald en dat de ingezette acties tot een vermindering van het aantal daklozen hebben geleid. Het gaat echter nog niet snel genoeg. Het rapport 'Een thuis voor iedereen' doet ook een aantal goede suggesties in de aanpak van dakloosheid, zoals het inzetten van friendscontracten. Wij vragen het Rijk dit zoveel mogelijk te stimuleren.

Daarnaast is er extra inzet nodig op de realisatie van flexwoningen. We zijn blij met de toezegging van het kabinet om € 25 mln. beschikbaar te stellen voor de realisatie van meer flexwoningen. Terecht wordt geconstateerd dat knelpunten moeten worden opgelost. Wij vragen de staatssecretaris om in samenspraak met de gemeente snel met locaties te komen zodat knelpunten ter plekke opgelost kunnen worden.

Mocht u vragen hebben of nadere informatie willen, neemt u dan gerust contact op met mij of mijn collega Richard Bos, via r.bos@aedes.nl of op 06-51926072.

Met vriendelijke groet

Aedes vereniging van woningcorporaties

Martin van Rijn
voorzitter